

Oppilaiden suojaaminen väkivallalta ja kiusaamiselta Hyvinkään perusopetuksessa

Sisällys

Sisällys.....	2
Oppilaiden suojaaminen väkivallalta ja kiusaamiselta.....	3
Kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen	3
Malli	4
Yksittäinen kiusoittelu, riita, kiista.....	5
Samaan henkilöön toistuvasti kohdistuva tarkoituksellinen loukkaaminen, vahingoittaminen, häirintä tai syrjiminen.....	5
Lainvastainen teko, jossa ilmoitusvelvollisuus poliisille ylittyy	6
Koulumatkat	7
Sosiaalinen media	7

Hyvinkään perusopetus

Oppilaiden suojaaminen väkivallalta ja kiusaamiselta

Tämän mallin avulla tunnistetaan kiusaaminen ja ohjeistetaan, kuinka tilanteissa toimitaan. Mallissa erotellaan toisistaan riita, kiusaaminen ja yksittäinen väkivallanteko. Malli on osa jokaisen koulun oppilashuoltosuunnitelmaa.

Kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Kiusaamisen ehkäisemistä ja siihen puuttumista ei voida täysin erottaa toisistaan. Kiusaamiseen puuttuminen on samanaikaisesti myöhempiä ongelmia ehkäisevää. Tärkeää on auttaa koulujen henkilöstöä tunnistamaan, mistä on milloinkin kyse ja miten tilanteessa toimitaan. Kiusaamisen vastaisessa toiminnassa tärkeää on koulujen myönteisen, yhteisöllisen ilmapiirin kehittäminen, tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettaminen, ryhmyttäminen ja opetushenkilöstön ja oppilashuollon yhteistyö. Tarkemmista toimenpiteistä sovitaan lukuvuosittain koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Ennaltaehkäisevällä työllä on tarkoitus lisätä tietoa ja vaikuttaa jo ennalta siihen, että kiusaaminen vähenee.

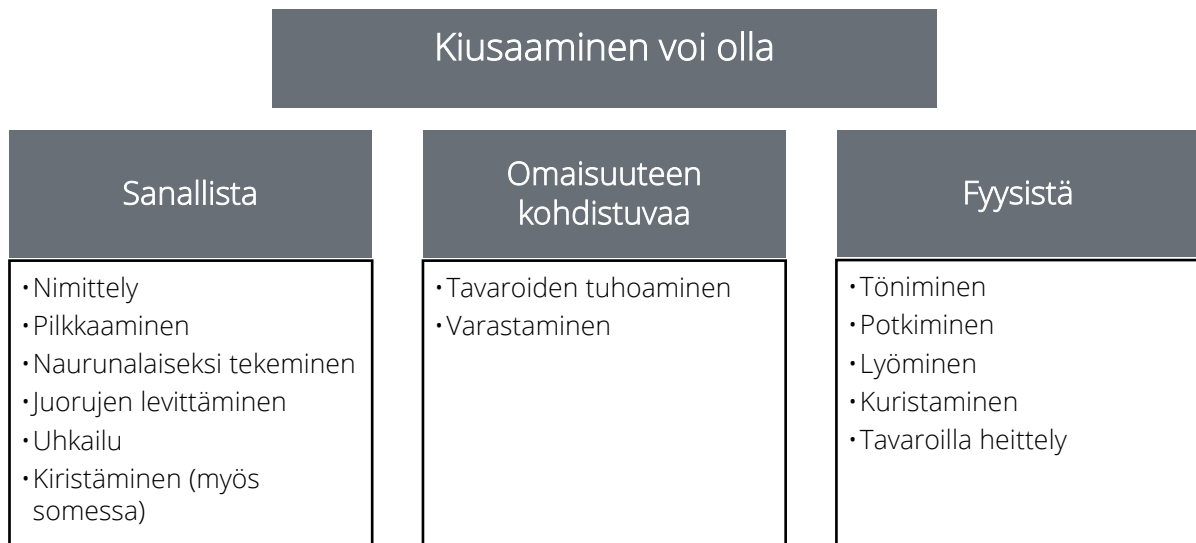
Kiusaamisen tunnistaminen on usein hankalaa ja kiusaamistapausten selvittely voi olla monimutkaista. Tärkeää on korostaa avoimuutta ja luoda ilmapiiri, jossa kiusaamisesta rohkeasti kerrotaan koulun väelle. Kertojana voi olla kiusattu itse, kiusaamisen havainnut toinen oppilas tai huoltaja. Ensiarvoisen tärkeää on, ettei kukaan suostu sietämään kiusaamista.

Oppilaiden kokemaa kiusaamista seurataan vuosittain mm. MLL:n kyselyillä ja joka toinen vuosi tehtävällä THL:n kouluterveyskyselyllä. Kiusaamistapausten määriä seurataan kouluittain ja kaupunkitasoisesti keräämällä tieto selvitetystä kiusaamistapauksista.

Malli

Malli käydään läpi opettajien ja ohjaajien kanssa suunnittelupäivänä ja lukuvuoden ensimmäisenä päivänä oppilaiden kanssa. Mallista tiedotetaan huoltajille koulujen päättämällä tavalla. Koulun yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä varmistetaan, että mallista on tiedotettu kattavasti.

Kiusaamista on se, kun yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti vahinkoa tai pahaa mieltä.

Kiusaamisen selvittely – Mitä on tapahtunut?

Onko kyseessä yksittäinen kiusoittelu, riita tai kiista?

- Asia käsitellään tilanteen huomanneen opettajan (ohjaajan?) kanssa.

Onko kyseessä samaan henkilöön toistuvasti kohdistuva tarkoituksellinen loukkaaminen, vahingoittaminen tai syrjiminen?

- Asia käsitellään kiusaamisen vastaisessa tiimissä
- Tarvittaessa neuvottelu rehtorin kanssa jatkotoimenpiteiden sopimiseksi

Onko kyseessä lainvastainen teko, jossa ilmoitusvelvollisuus poliisille ylittyy?

- Yhteydenotto poliisiin ja lastensuojeluilmoitus

Yksittäinen kiusoittelu, riita, kiista

Toimenpiteet

- Toiminnan välitön keskeyttäminen
- Tilanteen huomannut opettaja keskustelelee osallisten kanssa
- Riippuen tilanteen vakavuudesta opettaja ilmoittaa asiasta koteihin Wilman välityksellä tai soittamalla
- Riippuen tilanteen vakavuudesta oppilaille voi seurata kurinpitotoimina
 - kasvatuskeskustelu
 - jälki-istunto
 - kirjallinen varoitus
 - erottaminen määräajaksi

Lisäksi turvaamistoimenpiteenä oppilas voidaan

- poistaa jäljellä olevan oppitunnin ajaksi
- rehtori voi evätä häneltä opetuksen jäljeltä olevan koulupäivän ajalta
- Turvaamistoimenpiteistä tehdään kirjaukset niistä annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Jos tilanteen selvittelyssä käy ilmi, ettei kyse ole yksittäisestä tapauksesta vaan mahdollisesti kiusaamisesta, asia siirtyy kiusaamisen vastaiseen tiimiin.
- Tarvittaessa voidaan konsultoida poliisia.
- Tarvittaessa oppilaan asiasta kootaan moniammatillinen asiantuntijaryhmä.
- Tarvittaessa oppilas ohjataan oppilashuollon palvelujen piiriin.

Samaan henkilöön toistuvasti kohdistuva tarkoituksellinen loukkaaminen, vahingoittaminen, häirintä tai syrjiminen

Toimenpiteet

- Toiminnan välitön keskeyttäminen
- Tilanteen huomannut opettaja keskustelelee osallisten kanssa
- Opettaja ilmoittaa asiasta koteihin Wilman välityksellä tai soittamalla
- Tilanteen huomannut opettaja vie asian koulun kiusaamisen vastaiseen tiimiin.
- Kiusaamisen vastainen tiimi keskustelelee osapuolten kanssa erikseen
 - selvittää millaisesta kiusaamisesta on kysymys
 - milloin ja missä sitä on tapahtunut
 - ketkä siihen on osallistuneet ja keitä tilanteessa on ollut paikalla
 - jos kiusaamisesta on olemassa todisteita kuten some-, teksti- tai sähköpostiviestejä, ne pitää säilyttää
 - sopii oppilaisiin ja luokkaan kohdistuvat toimenpiteet
 - sopii seurantakeskustelujen ajankohdan
 - tarvittaessa konsultoidaan poliisia. Jos tilanne täyttää lainvastaisen teon tunnusmerkit, asia käsitellään seuraavan kohdan mukaisesti.
 - tarvittaessa oppilaan asiasta kootaan moniammatillinen asiantuntijaryhmä
 - tarvittaessa oppilas ohjataan oppilashuollon palvelujen piiriin

- Jos seurannassa todetaan, ettei tiimin toimenpiteillä ole saatu kiusaamista päättymään, tiimi ilmoittaa asiasta rehtorille jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.
 - Riippuen tilanteen vakavuudesta oppilaille voi seurata kurinpitotoimina
 - kasvatuskeskustelu
 - jälki-istunto
 - kirjallinen varoitus
 - erottaminen määräajaksi
- Lisäksi turvaamistoimenpiteenä oppilas voidaan
- poistaa jäljellä olevan oppitunnin ajaksi
 - rehtori voi evätä häneltä opetuksen jäljeltä olevan koulupäivän ajalta
- Turvaamistoimenpiteistä tehdään kirjaukset niistä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Lainvastainen teko, jossa ilmoitusvelvollisuus poliisille ylittyy

- Toiminnan välitön keskeyttäminen
- Akuutissa tilanteessa ilmoitus hätäkeskukseen.
- Koulu päättää tutkintapyynnön tekemisestä poliisille konsultoiden tarvittaessa ensin poliisia. Tutkintapyynnot tehdään sähköisesti nettisivuilla www.poliisi.fi.
- Tilanteen kokonaistilanne arvioiden oppilaille voi seurata koulussa kurinpitotoimina
 - kasvatuskeskustelu
 - jälki-istunto
 - kirjallinen varoitus
 - erottaminen määräajaksi
- Lisäksi turvaamistoimenpiteenä oppilas voidaan
 - poistaa jäljellä olevan oppitunnin ajaksi
 - rehtori voi evätä häneltä opetuksen jäljeltä olevan koulupäivän ajalta
- Turvaamistoimenpiteistä tehdään kirjaukset niistä annettujen ohjeiden mukaisesti.
- Asiasta tulee tehdä koululla lastensuojeluilmoitus
- Tarvittaessa oppilaan asiasta kootaan moniammatillinen asiantuntijaryhmä
- Tarvittaessa oppilas ohjataan oppilashuollon palvelujen piiriin
- Kouluyhteisöä laajemmin järkyttävästä tapahtumasta koulun kriisiryhmä kokoontuu päättämään toimenpiteistä.
- Huoltajat voivat oman harkintansa mukaan tehdä tutkintapyynnön lapseensa kohdistuneesta väkivallanteosta koulussa.

Koulumatkat

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Jotta syyllisyys voidaan todeta, tämä edellyttää tapahtuman selvittämistä (OPH 16.7.2019).

Sosiaalinen media

Jos opettaja tai rehtori saa tietoonsa kouluaikana, koulun toiminnassa ja sosiaalisessa mediassa tapahtuneesta kiusaamisesta koulun oppilaiden välillä, koulun tulee asiaa selvittää ja siihen puuttua. Jos taas opettaja tai rehtori saa tietoonsa oppilaaseen vapaa-ajalla kohdistunutta epäasiallista käyttäytymistä tai kiusaamista, opettaja tai rehtori voi kertoa asiasta oppilaan huoltajille. Koulu voi tarjota oppilaille ja heidän huoltajilleen mahdollisuuden keskustella tapahtuneesta (OPH 16.7.2019).